

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ח' אב תשפ"ג | דף היומי בבלי: גיטין עא | דף הכולל: 0.

דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ג סעיף כ"א עד סימן קנ"ד.

מוסר: אהבת חסד - אות ב' עד אות ד'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: "הרבה ענפים טובים" עד שער הבושה "יש מתבייש אם ימנע"

לתשומת לבכם:

**עקב ט' באב, תפוצת המייל השבועי 'לקראת שבת'
תידחה ליום חמישי בערב - מוצאי תשעה באב בשעה 20:00**

כשיש סיום הש"ס של דרשו יש כרטיסים, יש שורה ראשונה, שורה שניה. לפי גודל האבילות - כך יקבלו את המקום בקבלת פני המשיח. את הכרטיסים מחלקים היום, היום אתם קובעים את השורה שלכם

הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א על אם יהיה לנו את בית המקדש - הכל יהיה אחרת!!!

להם לב, כשיש לב - גם אם הוא מושחת במידות - יש עם מי לדבר! כשהיה תופס אותו איזה משהו, איזה פסוק, הוא הזדעזע... היה עם מי לדבר... אך היום הלב הוא לב אבן. ולאבנים אי אפשר לדבר, אבנים אמנם שחקו מים, אבל להבין הם עוד לא מבינים... נקודת הפתיחה של פעם היתה אחרת! לב של יהודי היה בנוי אחרת! גם כשהיו עמי הארצות, והיו תביעות עליהם, הכל אמת, אבל היה עם מי לדבר כי זה לב בשר, אבל כשהלב הוא אבן - קשה לדבר איתו. היום הדו שיח אם אפשר להיות ר' חיים קניבסקי, אי אפשר... אתה באמת רוצה להיות ר' חיים קניבסקי?... זה בכלל חסר לך?... היום במצב הנוכחי - אין הרבה סיכויים. אבל אם יהיה לנו את בית המקדש - הכל יהיה אחרת!!! ברגע וייבנה בית המקדש ואחד יעמול בתורה - אין סיכויים שיהיה אחרת, כי כל הנקודת פתיחה מתחילה אחרת.

היה יהודי בפתח תקוה בשם הרב רובניץ, הוא היה תלמיד של המשגיח בשנחאי, והוא שאל את המשגיח, כתוב באגדות החורבן, שאפילו גויים שבאו להחריב את בית המקדש הם עצרו ילדים יהודים ואמרו להם 'פסוק לי פסוק', היינו תגיד לי את הפסוק שאתה אוהב בו כעת... וכשהם היו שומעים, הם היו נבהלים וממהרים להתגייר... ואילו היום, גם אם יגידו לבן תורה גדול את פסוק לי פסוק, יגידו לו פסוקים, והוא יישאר על המקום, הוא לא ייבהל... איך זה יכול להיות?...

אמר לו רבי יחזקאל לוינשטיין: יש לך שאלות על גוי של פעם?... ונבין הדברים, מה זה בעצם גוי של פעם?... עלינו להבין נקודת הפתיחה, מה ההבדל בין פעם לבין היום?... פעם היה לב בשר. אך לאט לאט הלב נהיה לב אבן. אבן גמורה! היום אין עם מי לדבר. פעם, אמנם היו עמי הארצות, והיו גם גויים, אבל היה

פתאום אחד מגלה שהוא יכל להיות רבי חיים קניבסקי, הראש ישיבה, ר' גרשון, וגם מהדרגות הפחותות מהם עוד יש לו הרבה לאיפה להתקדם... והיום הוא עומד כמו עני ורש. והגר"א מוילנא אמר שזה יותר גרוע מכל יסורי גיהנם, עד כדי כך שאם הוא היה בחיים הוא היה מת מאה פעמים מרוב צער...! זה גר"א ידוע, {מובא בהקדמה ל'דברי אמת' של ר' אלכסנדר משה לפידות מרייסן}. עכ"פ, בחז"ל כתוב כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ומכלל הן אתה שומע לאו, כי מי שלא מתאבל על ירושלים - לא יראה בשמחה. אנחנו מחכים למשיח, וכבר רואים שזה הזמן הכי מתאים... לפי החוצפא יסגא לא שייך יותר... זה כבר שיאים בחוצפה... מי שלא יתאבל - לא יזכה!

ואז פתאום הוא יראה מה זה השמחה של משיח... מה זה בחור שהיה נחשב 'בחור פשוט' וכעת הוא יודע ש"ס, ויודע בכל מקום ששואל אותנו, ואני נשארתי עם הארץ כמו קודם... הוא יאכל את עצמו מרוב צער... זה יותר גרוע מכל יסורי גיהנם! בואו נעשה השתדלות... לא תמיד צריך להצליח. ידוע שפעם הגאון ר' נתן צבי פינקל התחיל לומר 'שיעור כללי' בישיבה, ובאמצע השיעור הוא רעד בכל גופו, ולא יכל להמשיך... אז הוא כתב על פתק מילה אחת ונתן את זה לקהל... 'ניסית'. דבר שריגש את כולם. זה הכל... תנסה. אם הקדוש ברוך הוא יראה שאתה רוצה להתאבל, ושזה איכפת לך, ושאתה עובד על זה - אתה כבר תראה בשמחתה.

רבי יצחק הוטנר כתב מכתב לתלמיד, שסיפר לו על כל הקשיים שלו, כתב לו ר' יצחק אם תכתוב לי שהצלחת - אני אשמח. אך אם תכתוב לי שאתה ממשיך להתמודד בשביל ההצלחה - אשמח יותר...! ההתמודדות בונה. בא תנסה, תנסה להתאבל. הרי בס"ה מה מבקשים מאיתנו?... כל יהודי אומר שלוש פעמים ביום "ולירושלים עירך", "את צמח דוד", בין כה וכה אתה אומר את זה, קצת יותר תשקיע בכוונה... תחשוב על מה שאתה אומר. "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים". יש לך כמה ברכות שבין כה וכה אתה אומר אותם, רק לחשוב יותר, ובאמת לבקש, ובאמת לרצות... קצת לעורר אהבה של אבא לבנים ואהבה של בנים לאבא... קצת להתגעגע, קצת להשתוקק למעלות עליונות... להרגיש קרבת אלוקים לי טוב, להרגיש קשר לבורא עולם. כל כך חבל לאבד את זה. וזה בידינו! להשתדל זה בידינו, ובדרך כלל מי שמתדל מצליח. וגם אם לא כ"א מגיע לשיאים - אבל הוא מצליח.

ואנחנו יודעים, כשיש מופע גדול כמו סיום הש"ס של דרשו וכדומה, יש כרטיסים, יש שורה ראשונה, שורה שניה. לפי גודל האבילות - כך יקבלו את המקום בקבלת פני המשיח. את הכרטיסים מחלקים היום, היום אתם קובעים את השורה שלכם. השכינה אומרת בא נראה כמה אתה משתתף איתי, ועד כמה אתה מצטער על החורבן. וצריך לדעת שיש מבחן... האדר"ת אמר שהוא רוצה לבחון את עצמו על יראת שמים, ואיך הוא בוחן את עצמו?... הוא רואה עד כמה אכפת לו מצער החורבן... תבחנו - ותצליחו. אמן.

(מתוך 'ארחות חיים' משיחותיו של המשגיח דברים תשפ"ג)

אנחנו צריכים לדעת שמה שנקרא אצלנו היום שטייגען ועמל מי יודע מה - - - פעם בירושלים גם בעלי המלאכה ידעו את זה! היו גאוני עולם שהיו מסתירים את עצמם, ר' בצלאל מילכיקער (חלבן) משערי חסד, הוא היה גאון הגאונים, הלמדנים שהיו לידו היו מתחמקים ממנו... למה?... כי הוא היה מוכר חלב, וכשהוא ראה מישהו למדן, הוא היה מדבר איתו שעתיים בלימוד, עד שהחלב כבר היה מחמיץ ואנשים כבר לא קנו ממנו, ולא היה לו מה לאכול... הוא לא היה איכפת לו, הוא היה שקוע... רבי אהרן קוטלר אמר עליו שירושלים תתן את הדין על כך שנתנו לו להישאר חלבן... וכן היה הבלן של בתי אורנשטיין שידע את כל התורה כולה... היו הרבה בעלי מלאכה בירושלים, בוילנא ובכל המקומות הבעלי בתים היו יודעים ש"ס בלי לעשות מזה עסק... {ספרו שפעם היה נכד של רבי גרשון (בעל של נכדה) שזכה לגמור ש"ס. אז ר' גרשון אמר לנכדה שלו - שתעשה מסיבה גדולה ויפה, ותעשה מזה עסק גדול... אז היא שאלה אותו, מה סבתא עשתה כשסבא גמר ש"ס?... חייך ר' גרשון, היא לא ידעה, לא סיפרתי לה...} יהודים פעם ידעו ש"ס זה היה אל"ף ב"ת! כשיבוא המשיח כל הדרגות הגבוהות הדרגה ההתחלתית תהיה לדעת ש"ס, מי לא יידע ש"ס אם הוא ילמד?... אם נלמד - כל אחד יידע ש"ס, הכל ישתנה! אדם שבאמת מחכה לדעת ש"ס ולהיות כמו ר' חיים, ולא רק בשביל לדבר שהוא כמו ר' חיים... אלא באמת לדעת את התורה, אז בא... נראה אותך בוכה... האם כואב לך באמת היום שאין לך את זה?... הרב מפוניבז' שאל פעם, מה יעשו כשהמשיח יבוא?... לא ידעו מה לענות... הוא אמר - דבר ראשון רצים לאליהו הנביא שיפשוט לנו את כל התיק"ו שבש"ס... יש מישהו היום שחסר לו בזה שהוא לא יודע מה התירוץ לתיק"ו?... זה חיסרון בידיעת התורה! אין שאיפה לגדלות, וכשאין שאיפה לגדלות אנחנו קטנים קטנים.

אומר לכם דבר נורא: הגרב"ש סלומון, בשעתו, כשהיו מערכות להילחם על קדושת השבת שאלו אותו הרבה, מה הטעם בכל המערכות האלו, הרי בין כה וכה זה לא יעזור! הוא סיפר את זה למרן הרב אלישיב שאמר - לא תמיד יוצאים למלחמה בשביל לנצח. אז בשביל מה יוצאים?... בשביל ללחום! אם כן ננצח או לא ננצח - זה בכלל לא עסק שלי... להראות שאיכפת לי כבוד שמים! כשאתה רואה אוטובוס שנוסע וצועקים לו שאבע"ס!! ראי אתם אחד שזה משפיע עליו?... הוא ממשיך לנסוע. נכון. אבל אני צריך להראות שאיכפת לי כבוד שמים, אני לא מחפש להשפיע עליו. {ואם יהיה איכפת לי באמת ואני אצעק באמת - זה ישפיע עליו!} אדם צריך לנסות לצאת למלחמה, לעבוד על עצמו להרגיש את החורבן. אדם תוהה לעצמו, אני לא מרגיש את החורבן... בא ננסה לדבר אל עצמי... בא ננסה לעורר בי שאיפה לגדלות! בא ננסה להסביר לעצמי כמה היום אני לא יודע, וכמה אני יכול לדעת. בוא נעורר בנו אהבה לאבא שבשמים - זה בתוכי רק להעיר ולעורר. אחד מהדברים הנוראים אחרי מאה ועשרים הוא: שמראים לבן אדם מה הוא יכול להיות אם הוא היה עובד את הקב"ה...

ושוב המצפון חוזר ומעיק... שלא כואב לי חורבן הבית...

עורך עלון 'אז נדברו' על הרגשת החורבן בתקופה זו

בירושלים, גם לא נווה יעקב, בקושי מאה שערים... בכל המקומות השוקקי חיים האלו ראית גבעות שוממות... אם נלך עוד חמישים שנה אחורה... אין כלום!!! כל ירושלים... בני ברק... אשדוד... קרית ספר... כלום!! והנה שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו באו לך... זה קרה!! עובדה שזה קרה!!! עמדתי פעם בתשעה באב... לא פחות ולא יותר בחלון של בית כנסת סאטמאר בעזרת תורה בירושלים... הסתכלתי מהחלון... ואמרתי לעצמי: רגע... גם מהחלון של סאטמר רואים את המאה אלף חרדים שגרים בירושלים... זאת אומרת: כולנו מסכימים שקרה כאן משהו...

הכל פה בנוי!!! ותכל'ס... משהו פה חסר!! והמשהו הזה הוא כנראה לא רק משהו... אלא הוא העיקר!!! וזה מאוד מאוד מבלבל.. כי יש הכל ואין כלום...

אגב: כבר כתבתי כאן פעם... שכשאני מגיע לכותל ואני עושה קריעה... אני כמעט לא מצליח להתרגש כי הכותל כ"כ משופץ... אבל פעם אחת עשיתי קריעה מהכיוון של הר הצופים... אוהו... פה ממש בכיתי... כי.. כי לראשונה ראיתי את החורבן... אפילו הרגשתי לא נוח לעמוד שם כי זה מקום קצת מסוכן... הרגשתי קצת חורבן... פתאום הבנתי על מה הקריעה... רק לשבר את האוזן: שבת אחת נכבה לי משהו והייתי צריך גוי של שבת... במשך ארבע שעות חיפשתי גוי!!! השתגעתי... איפה אפשר להשיג גוי... פתאום תפסתי את עצמי... רבש"ע: סבתא שלי באירופה אף פעם לא הייתה צריכה לחפש גוי... הוא תמיד הגיע גם בלי שקראו לו... ואילו אני עומד פה בחיפה ומחפש גוי ארבע שעות... מי האמין... תודה לך בורא עולם!!! ופה אנחנו נמצאים... והכל בנוי... והכל מבוסס...

ובכל זאת משהו חסר!!! והמשהו הזה זה הכל!!!

אז בשורות הספורות האלו אי אפשר לפתוח את כל הנושא... אבל לא על זה באתי... אני באתי במאמר הזה במטרה אחת... שקודם נבין את עצמנו!!! שנבין מה הקושי שלנו... פעם היה הרבה יותר קל למשש את הגלות... היה הרבה יותר קל לבכות בתשעה באב... כי הגוי עמד לך מול הפרצוף... והגלות זעקה מכל פינה... אבל בדור האחרון... הגענו לגרעין הקשה!!! הגענו למקום הכי הכי פנימי... הגענו לשלב הזה שכביכול יש הכל... ואנחנו כבר פה, והכל מוכן... ובכל זאת משהו חסר!!! וקדימה... עכשיו הגענו ללב הנקודה!!! כעת תבין מה בכל זאת חסר... הבנת מה באתי לומר??

בשנים האחרונות... כל פעם שמגיעים ימי בין המצרים... המגיידים עסוקים בלנוזף בנו על זה שאנחנו כ"כ מנותקים... כ"כ לא מחוברים לבית המקדש... כל אחד מאיתנו עסוק בתוכניות לבין הזמנים... או להעביר שירי ווקאלי בנגן ולהתלונן למה אסור להתקלח...

וטוב שיש מי שמעורר אותנו על כך... אבל מותר לנו לדון את עצמנו לכך זכות...

אנחנו נמצאים כעת בתקופה מאוד מאוד מוזרה בתולדות עם ישראל!!! תקופה שלא הייתה מאז חורבן הבית. מה כ"כ מוזר בתקופה הזו??

אנחנו נמצאים במצב מוזר כזה שיש הכל!!! ואין כלום!!!

מילא היינו זרוקים אי שם באירופה... מילא היינו נרדפים ע"י הגויים.. אוי אוי... הספיק לי כמה פעמים להיות אצל סבתא שלי ע"ה בתשעה באב... זה... זה היה נראה שם כמו... כמו תשעה באב... כי היא עברה שואה והיא חוותה במו עיניה את הזעקה הבט משמים וראה כי היינו לעג וקלס בגוים נחשבנו כצאן לטבח יובל להרוג ולאבד למכה ולחרפה...

מילא היינו צריכים להילחם על היידישקייט שלנו... מילא היה מישהו משמעותי שהיה נלחם נגד הקדוש והיקר והיינו צריכים להתחבא ממנו... (לא כמו היום... שאתה צריך לרוץ להקשיב לתקשורת כדי להיעלב בכח על מה שהם קשקשו עליך... זו בדיחה... כל מי שמתבכין היום שיש הסתה נגד היידישקייט... שתהיה לי בריא... אתה לא מתבייש להתייחס לכל איזה משועמם שמאלני שעומד בצמתים עם דגל ישראל ואומר משפטים שהוא עצמו לא מצליח להשלים אותם... זה לא נקרא רדיפת דת. זה במקרה הגרוע כמו הרשלה שרץ מהר לשוק כדי לבדוק אם ח"ו מדברים עליו משהו..)

אין לך היום גלות ממשית שאתה יכול למשש אותה בידיים!! אנחנו כבר פה בארץ ישראל... היהדות פורחת ומשגשגת... איפה שאתה הולך אתה רואה מוסדות תורה מתנוססים לתפארה... קהילות קודש שבנויות מהמסד עד הטפחות... מגני ילדים, חדרים, ישיבות, סמינרים, כוללים, בתי מדרש עוצמתיים... הכל פורח... משגשג... ובעוצמה.

ופתאום אנחנו נוחתים לתשעה באב!!! אתה קולט מה פה מוזר??

אני רוצה שתבין: לפני ששים שנה לא היה שכונת עזרת תורה

עליו!!! זה לא משהו שמתיישבים על הרצפה והעיניים מתחילות לשגר דמעות ללא הפוגה... לא!! זה משהו שצריך עומק ופנימיות להבין אותו... לסבתא שלי היה קל לבכות... נעבאך... אם הייתי סוחב אייתי אלפית מהמחזות שהיא סחבה איתה הייתי בוכה הרבה יותר... אז זהו!! שה' שם אותי בדור של המציאות המדומה והבינה מלאכותית... בשיא שיא הרדידות הקיימת... ומתוך הרדידות הזו הוא מצפה מאיתנו להבין עומק של הכרה בחסר שאפילו מסבתא שלי הוא לא ציפה... אז במקום לשקוע ברגשות אשמה... בא ניקח את זה כמחמאה... בא ניקח קרדיט על המשימה הלא פשוטה שה' הטיל עלינו!!! ה' פונה אלינו: בני היקרים: תבינו מה חסר למרות הכל... תסתכלו על ירושלים המקסימה... ותבינו איפה בכ"ז עיר האלוקים מושפלת עד שאול תחתיה... שאני אהיה חסר לכם בתוך כל המילק שייק הזה...

זה לא פשוט!!! זה לא מהדברים הקלים!!! רק מי שמתמודד עם כמויות כאלו של רדידות... רק ממנו הקב"ה יכול לצפות לכאלו עומקים... תחזור על המשפט הזה עוד פעם... תבין אותו... (מתוך עלון 'אז נדברו' דברים תשפ"ג)

במקום לשקוע במצפון וברגשות אשמה למה אנחנו לא מתאבלים... או לחילופין לחפש בכח מתחת הריצפה את הצרות והיסורים והשמד שעוברים עלינו פה בארץ ישראל... לא!! חבל!! אסור להמעיט בחסדיו של מקום!!! אסור להתעלם מהגן עדן עלי אדמות שאנחנו חיים בו כיום... (מי שחולק על המשפט הזה. פרטים נוספים אצל מי שחווה גלות אמיתית) אדרבה!! בא ניקח את זה כאתגר... יש לנו באמת התמודדות חדשה שלא הייתה בדורות הקודמים!! ה' נותן בנו אימון ומצפה מאיתנו שנבין את משמעות הגלות מרובד הרבה יותר עמוק ופנימי... ממקום כזה שכל הפסוקים המזעזעים שאנחנו קוראים במגילת איכה... אנחנו לא פוגשים אותם כיום ובכל זאת יושבים על הריצפה כי על זה!! על זה היה דווה ליבנו... על הר ציון ששם... כן... בא ניקח את זה כמחמאה... ה' מצפה מהדור שלנו לעומקים שכאלו... שנהיה מסוגלים לחיות בתוך ירושלים הפורחת והמבלבלת שכבר ישבו זקנים וזקנות ברחובותיה וילדים וילדות משחקים בגינותיה ובכל זאת יש משהו עמוק עמוק שחסר!!! והמשהו העמוק הזה שחסר... הוא משהו שלא קל לעלות

מתי חייבים לקרוע את הבגד כשמגיעים לכותל המערבי ומי פטור מקריעה זו?

הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א בעל ה'דיני מגדים', עם מדריך הלכתי ברור ומתומצת לקריעת הבגדים כשמגיעים לכותל המערבי

נשואים הסמוכים על שולחן אביהם, וכן נשים, הבגד שלגופם אינו רוכשם ובשייך לאבא/בעל, ולכן אין להם רשות לקרוע את הבגד ששייך לו.

עוד נהגו אחרים שלא קורעים את הבגדים בימים שלא אומרים בהם תחנון, וגם בזה כתבו הפוסקים שאין לו מקור. והאמת שמבואר בפוסקים שרוב סיבות אלו הם דחוקים והינם בגדר לימוד זכות גרידא. אמנם בודאי שמי שאין לו אפילו את צירופים אלו הרי הוא בכלל חיוב גמור וכבר כתבו רבותינו שעדיף שלא להגיע לכותל מאשר להגיע ולזלזל מבלי משים בדינא דגמרא, או לעשות טצדקי להפטר מהם.

ולכן הנכון והראוי שיהיה לאדם חולצה קבועה שיקח עמו כל פעם ובה יקיים את ההלכה עד אשר יקוים בו כל המתאבל זוהר ורואה.

אמנם גם מי שכן קורע את בגדו, אם לא קרע לפי פרטי הלכות קריעה, בחלק מהמקרים לא יצא ידי חובתו, ולכן צריך כל אחד ואחד ללמוד את ההלכות הללו, כדי שידע את המעשה אשר יעשה בבואו להתפלל בכותל המערבי. ועל כן באנו בזאת עם ההלכות בקצרה ובתמצות.

הלכה פסוקה וברורה שמקורה בגמרא היא שהרואה את בית המקדש בחורבנו, אומר "בית קדשנו ותפארתנו אשר הללך בו אבותינו היה לשרפת אש וכל מחמדנו היה לחרבה", קורע את בגדו ומברך ללא שם ומלכות "ברוך דיין האמת".

מחמת כן חלק מזקני ירושלים היו נוהגים ללכת לכותל המערבי כל פחות מ-30 יום כדי שלא יתחייבו לקרוע את בגדיהם אם יבואו אחרי יותר מ-30 שלא היו בכותל.

אמנם במשך הזמנים, מסיבה זו ומסיבות אחרות נשתכחה קצת הלכה זו גם אצל אלו שאין להם סיבות שלא לקרוע את בגדיהם, יש שסמכו על כך שמקנים את בגדיהם לאחרים לפני שמגיעים אל הכותל, ואמנם נחלקו הפוסקים האם זה מועיל.

כמו כן יש שהקלו לתושבי ירושלים הגרים בתוך החומות, כי הם רואים את העיר בחורבנה בכל יום גם אם אינם באים אל הכותל עצמו.

ויש שהקלו אפילו לאלו הגרים בירושלים מחוץ לחומות, ואמרו שמאחר ובקלות יכולים להגיע לכותל בכל עת, אין עליהם חיוב הברכה משום שאין זה כמו מי שמגיע מרחוק.

אחרים השתמשו בקולא דחוקה, שהבנים והבנות שאינם

הללך בו אבותינו היה לשרפת אש וכל מחמדנו היה לחרבה". ולאחר מכן קורע ומברך "ברוך דיין האמת", בלא שם ומלכות. ה. לכתחילה קורע משפת הבגד בצד שמאל, ואם אי אפשר יכול לקרוע גם בצד ימין, שיעור הקריעה הוא טפח כנגד הלב, לגובה הבגד, כלומר, כלפי מטה או מעלה, ולא לרוחבו. ו. לדעת הרמ"א הקריעה בבגד העליון הוא גם כאשר לבוש חליפה. ולכך כשאנו חפץ לקורעה, יוריד את החליפה ויקרע את החולצה. ז. אפשר להשתמש מספר פעמים באותו בגד לקרוע בו, כשבכל פעם ירחיק בבגד שיעור ג' אצבעות ממקום הקריעה הקודם ויקרע שם קריעה נוספת, לגובה הבגד, כפי שביארנו.

א. הרואה מקום המקדש חייב בקריעה. החיוב במקום המקדש הוא כשרואה את כיפת המסגד הידוע. ויש פוסקים שהחיוב חל כבר בראיית הכותל. ורק כאשר עבר ל' יום מהראיה הקודמת. ב. מעיקר הדין יש ב' חיובי קריעה, א' על ירושלים וא' על מקום המקדש, אמנם כשמגיע לכותל יכול לקרוע קריעה אחת גם על מקום המקדש וגם על ירושלים. ויש שמחמת כן הקפידו שלא לראות את חומות ירושלים עד הגיעם למקום המקדש. ג. יש מהפוסקים שסוברים שהמקנה את בגדו לאחר כדי להיפטר מהקריעה אינו מועיל, ולכו"ע אין ראוי לעשות כן. ד. הקריעה נעשית במעומד ובידיו. ויכול להתחיל בכלי ולהמשיך ביד. ואומר לפני הקריעה: "בית קדשנו ותפארתנו אשר

ושאל על כך רבי בן ציון את אביו, איך אפשר לבנות כל כך הרבה

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על צער חורבן הבית בכל שנה ושנה

נחום זאב מקעלם זצוק"ל, והיה בוכה תמרורים על גיסו רבי צבי הירש ברוידא שעלה והתעלה לעולם העליון, שאלו את רבי נחום זאב, ילמדנו רבינו, הרי אמרו חכמינו (פסחים נד): שגזירה על המת שישתכח מן הלב, והלא רבי צבי הירש כבר הסתלק מהאי עלמא לפני עידן ועידנים, ואם כן למה זה אתה בוכה עתה. פתח רבי נחום זאב את פיו במשל, הייתה עיר אחת שרוב תושביה היו עניים מרודים, אולם איש אחד היה באותו מקום שבחמלת ה' עליו זכה לעשות חיל בעסקיו עד שנעשה לעשיר מופלג, אך יחד עם זאת לא אטם לבו ודלתו כדרך העשירים שאינם יכולים להרגיש את צערם וצוקתם של העניים, אלא הוא פתח את שערי ביתו לרווחה והיו כל אנשי העיר מסכים על שולחנו, ועוד היה מוסיף לכל אחד ואחד מתת יד הגונה שעזרה להם לכלכל את בני ביתם ברווח, כך היה הדבר נוהג שנים הרבה עד שההרגל נעשה לטבע וכמעט ושכחו העניים את טעם המחסור והדלות. שנה רודפת שנה, העשיר הולך וזקן ומגיע לשיבה טובה, עד שלסוף נאסף אל עמיו והלך בדרך כל הארץ. אין לתאר את גדול השבר שפקד את בני העיר לשמע הבשורה הנוראה, הם הכירו בטובתו וחסדו של מטיבם העשיר, הם ספדו עליו וקוננו כפי הראוי לכבודו, כולם העלו על נס את פעלו הגדול אשר עשה למענם כשהציל אותם מחרפת רעב ממש. אולם ככל שחלף הזמן לא שכך ולא שקט כאבם כלל וכלל, להיפך, רק הלך והתגבר, ככל שהתרחקו מן התקופה שבו הסתלק העשיר מן העולם, נעשה מצבם הולך וקשה, שאם בתחילה עדיין נשאר להם מעט ממון שנתן להם העשיר ביד רחבה, הרי שבמשך

על כן בליל זה של תשעה באב יבכיון וילילו כל ישראל על השרפה אשר שרף ה', שהלא לא לאותו הזמן בלבד חרב בית המקדש, אלא בכל שנה ושנה שעדיין לא נבנה בית המקדש, הרי זה כאילו נחרב מחדש. צא ולמד ממה שאמרו חז"ל (ירושלמי יומא ה.), שכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, נמצאת אומר שבכל שנה ושנה נחשב הדבר כאילו נחרב הבית זה עתה ממש. אם כן יוצא אפוא, שגם האבלות על חורבן בית המקדש אינה אבלות על דבר ישן נושן שבמשך הזמן קהה ונחלש הכאב, אלא דומה הדבר כמי שמתו מוטל לפניו, שבאותה שעה הצער והיגון כואבים ויורדים עד דכדוכה של נפש. ועל זה אנו אומרים בתפילת מנחה של תשעה באב, "נחם ה' אלוקינו את אבלי ציון וירושלים", שאנו מבקשים נחמה על 'אבלי ירושלים' ועל 'אבלי ציון' בלשון הווה, כי הצער והיגון הוא דומה לאבלות על שבר שהושברנו אך זה עתה, והיאך לא נבכה. מלבד זאת צרה נוספה על צרותינו, שהרי יחד עם החורבן הנורא ירדה מסך המבדיל שחוצצת ומבדלת ביננו לבין לאבינו שבשמיים, כדאיתא בחז"ל (ברכות לב:) "מיום שחרב בית המקדש נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמיים", ואם אמרינן שבכל שנה ושנה כאילו נחרב שוב הבית, הרי שגם מחיצת הברזל הולכת ומתרחבת משנה לשנה, ועל דא וודאי קא בכינא.

הבכי על מי שנותר בחיים

סיפר הגאון רבי אלי לופיאן זצוק"ל, כי מצאו פעם לרבו רבי

הזמן נצטמקו הדמים ונעשו הלוח וחסור, כעבור תקופה מסוימת החמיר מצבם כל כך, עד שהגיעו לפת לחם ממש ואין מי שיושיע בידם.

פשוט הדבר, שעד כמה שהיו מצטערים אנשי העיר בשעה שהשיב העשיר את נשמתו ליוצרו, הרי שלאחר זמן, כשהרגישו ביותר את עומק המחסור והדלות, הלך בכיים והתעצם כמעין המתגבר ולא היה מי שיוכל לנחם אותם, ובכל עת שהיו מעלים את זכרו היו עיניהם נשטפים בנחלי דמעות כמים בלא שיוכלו לתת מעצור.

סיים רבי נחום זאב את משלו ויאמר, אין אני בוכה על מורי ורבי צבי הירש זצ"ל, שהלא הוא עלה ונתעלה לגנזי מרומים בעולם העליון, מקום שהצדיקים יושבים שם ועטרותיהם בראשם ונהנים מזיו השכינה, אבל בוכה אני ומתאבל על נפש עצמי שנשאר לחיות בהאי עלמא, שאין לי עתה מי שיורה דעה ומי שיבין שמועה, וכל מה שגזרו חז"ל שישתכח מן הלב הוא רק על המת, אבל על החי לא גזרו שישתכח, ואיך לא אבכה על עצמי.

סיפר הרה"ג רבי זאב צצ"ק זצ"ל, מנקיי הדעת שבירושלים בדור שלפנינו, על הגאון הצדיק רבי בן ציון בן הגה"צ רבי הערש מיכל שפירא זצוק"ל [הנקרא ר' בנציון ר' הערש - מעכל'ס]. שבצעירותו שאל פעם את אביו הצדיק הירושלמי בע"מ ספר "ציץ הקדש", בענין שמסופר על מרן החתם סופר זצוק"ל, שביום ערב תשעה באב היה כל העת הולך ובוכה מאין הפוגות, ודמעות רותחות נושרות מעיני קדשו ללא הרף, והיה ממלא את הכוס שלפניו בדמעות המלוחות הללו, ובהם טבל את פיתו בסעודה המפסקת. ושאל על כך רבי בן ציון את אביו, איך אפשר לבכות כל כך הרבה עד שיתמלא כדי קיתון של דמעות?

החל אביו הקדוש לנסות לתאר בפניו את עוצם החורבן הגדול והנורא, כדי ששיג מעט מן המדרגות הגבוהות והנוראות שהפסדנו וחסרנו מאז החורבן. הוא היטיב לתאר לו מעט משגב עבודת הקרבנות, והשפעתם העצומה בכל עולמות, והתיקון הגדול שבעליה לרגל, והנחת רוח העצומה שכל זה העלה לפני השי"ת. כך ישב האב הגדול עם בנו חביבו והאריך לתאר לפניו כי ה' הטובה עליו בכל מה שאנו חסרים כעת בגלות המר בעליונים ובתחתונים. עד שמרוב צער היו יושבים שני הצדיקים הללו האב עם הבן ובוכים מאין הפוגות, עד שמילאו בעצמם כוס של דמעות! ונאים הדברים למי שמספרם, שגם הגה"צ רבי וועלוויל זצ"ל בעצמו היה בוכה מאוד על החורבן, ובכל ברכת המזון שביום חול רגיל, היה בוכה בדמעות בברכת "רחם נא ה' אלוקינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון וכו' ובנה ירושלים וכו'".

כאלו היו יהודים כשרים ונבונים, שחשו והרגישו היטב במוח את החורבן! בית המקדש היה חסר להם! וסיפר הרב ר' יוסף זוסמן זצ"ל, שנכנס פעם בימי בין המצרים אחר חצות לביתו של הגה"צ רבי בן ציון הנ"ל שבעיר העתיקה,

ומצאהו יושב על הארץ ומתאונן על חורבן הבית בלא שום ספר לפניו, ולא היה אומר כלום בפיו. ושאלו ר' יוסף לייב לפשר הנהגה זו, מדוע אינו אומר איזה תיקון או קינה וכדומה, שנתקנו במיוחד לכך.

השיבו רבי בן ציון, שב"שער הכוונות" לרבינו האר"י ז"ל מובא שיישב כל אדם בכל יום מן הימים הללו בבכייה ואבלות על החורבן, ולא מוזכר שם לומר אז איזה תיקון, ומשמעות הכוונה שיישבו על הארץ ויבכו בכייה של ממש!

תמה ר' יוסף לייב ושאל: וכי איך ניתן כך לשבת ולבכות חצי שעה בכל יום, מבלי לומר מאומה? הרי רבי בן ציון את שני עיניו הק' והביט אל ר' יוסף לייב בתמיהה חוזרת, באומרו: בעוד הנך שואל ממני איך שייך לבכות, הרי אני תמה איך שייך שלא לבכות מגדול הצער והיגון, כאשר מסתכלים ורואים כאן לנגד עיננו את מקום המקדש שומם בחורבנו?!

סיפר לי דודי הרה"ח המפו' מוהר"ר אהרן קרול זצ"ל. בצעירותו, כאשר ארי עלה מבבל, ה"ה האדמו"ר הזקן בעל 'אמרי אמת' מגור זצוק"ל, לאחר שניצול מתוך התופת הנורא של זוועות השואה ועלה לגור בירושלים עיה"ק, התלווה אליו פעם ר' אהרן בדרכו אל הכותל המערבי, מקום שלא זזה שכינה משם מעולם. (שמו"ר ב, ב).

הם הגיעו עד 'שער יפו', ומשם פנימה היה עליהם לרדת בדרכם עשרות מדרגות! ובהיות הרבי הקדוש בעת זקנותו המופלגת חלוש ותשוש כנודע, לא היה באפשרותו לרדת את כל גרם המדרגות בכוחות עצמו, ונצרכו המשמשים בקודש להורידו עם הכיסא עד סוף המדרגות.

זכה ר' אהרן והיה באותה עת בין המלווים המשמשים במחזיקים בכנפות הכיסא, ונשא את הצדיק כל אותם מדרגות רבות, תוך כדי התקדמות מהירה כנוסח גור... - היה זה יום קיץ חם ולוהט, והמדרגות אף הם היו רבות ומסובכות, כך שכל עבודת הקודש הזו היתה כרוכה במאמץ רב!

כאשר הגיעו סוף סוף אל מקום המקדש, קיוו המשמשים שעתה יוכלו לפוש קמעא מעמל טורח דרכם הקשה, כאשר לבטח יתרפק הרבי על אבני הכותל בתפילותיו הזכות, כי היה ליבו הומה תמיד ונכסף אל מקום המקדש! ובנתיים יוכלו הם לצבור מעט כוחות בשביל דרך חזור המצפה להם, כדי להעלות את כל גרם המדרגות כולם...

ברם מהר מאוד נכזבה תוחלתם, כאשר תיכף עם הגעתם אל מול שריד בית מקדשינו, נתן האדמו"ר את האות שרצון קדשו לחזור תיכף ומיד בחזרה, משם שלא היה יכול לסבול את גודל הצער וכאב החורבן, וצער השכינתא קדישתא בגלותא!

המלווים בקושי הספיקו לגמור קאפיטל תהילים אחד, וכבר נתנו לדרכם חזור, לשוב לעבודת משא הקודש... כמה רחוקים אנחנו ממדרגה כזאת! אנו יוצאים ונכנסים

ס"ק א) שעיקר הבכי על "עיר האלוקים" שמושפלת, הינו האלוקות והרוחניות. וז"ל"ק: "ושמעתי מאדוני אבי הרב ז"ל, שאמר כמדומה בשם החסיד ר' גרשון קוטבר ז"ל, שבא לירושלים וראה בשלוותה, עמים יושבים בה, ובכה ואמר שזה שאומרים (פזמון ה' ה'): 'בראותי כל עיר' [ירושלים של מטה] על תילה בנויה, ועיר האלוקים מושפלת" - ירושלים של מעלה וכו', שם ניכר החורבן ודוממים כו' עכל"ק.

(מתוך טיב הקהילה דברים פג)

בעיר ציון וירושלים כבני בית, ואין נותנים אל לב כי המקום שאנו עומדים עליו אדמת קודש הוא! מקום בו איווה השם יתברך למושב לו, ועתה יושבת ציון ומתגוללת בעפר קרנה על בעל נעוריה, באו זדים ויחללוה, ולגיונות ויבלעוה, ושכינת עוזנו מר צועקת ומצטערת בגלותה. ומה מאוד יתפלץ הלב ותזדעזע הנפש, אל מול המחזה הנורא של 'עיר האלוקים המושפלת עד שאול תחתיה', ושל מקום המקדש השומם והחרב!

ועיקר שבירת הלב היא על גלות הנפש ברוחנית בשכינתא בגלותא, כמו שכתב הפרי מגדים (או"ח אשל אברהם, סי תקס"א

כשהייתי בחור בישיבה למדנו הב"י בהלכות ברכת המזון ושם כתוב שיש לסלק הסכין מהשולחן בשעת ברכת המזון

כ"ק האדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א על חורבן הבית שבו איבדנו גם כן את גילוי האלוקות, ואת הרגשת האהבה

לבי תרי, שגם יזכה לראות בבנינה.

ההרגשה העיקרית נעדרה

והוא אחד מעיקרי הדברים שמוטל על כל איש מישראל בימים הללו, להשים לב לחוש הכאב לבכות על החורבן ולעורר על עצמו תשוקה וכמיהה של ציפיה לגאולה, שהרי לא בכדי אסרו לנו חז"ל בימים אלו להרבות בשמחה וזמרה, שהוא בכדי שעל ידי זה נרגיש שנחסר מאיתנו הדבר היקר ביותר - בית המקדש! שמשפיע שמחה בכל העולם, והיא משוש כל הארץ, כפי המבואר במדרש [תנחומא קדושים י'] שמשם היה אורה ושמחה יוצאת לכל מקום ומקום.

כי יחד עם חורבן הבית איבדנו גם כן את גילוי האלוקות, ואת הרגשת האהבה. והרי "רחמנא ליבא בעי" - שנצפה ונשתוקק לראות את מלכנו! ובגמ' [סנהדרין קו.] הלשון הוא "הקב"ה ליבא בעי", ואילו בזוה"ק וברש"י שם הלשון הוא "רחמנא" בדווקא, כדי להורות לנו שאפילו מידת הרחמים אינה מועילה לבדה, אלא צריכים שהלב גם כן ימשך לענין זה, ועל ידי זכירת בית המקדש יכולין להתדבק בהארת בית המקדש.

כשהייתי בחור בישיבה למדנו הב"י הלכות ברכת המזון [או"ח סי' קפ] ושם כתוב שיש לסלק הסכין מהשולחן בשעת ברכת המזון והביא שם שני טעמים בדבר, האחד בשם הרוקח [סי' שלב] כי השלחן דומה למזבח [חגיגה כז.]. וגבי המזבח כתוב: 'לא תניף עליהם בַּזָּל' [דברים כז, ה] שאינו בדין שיניף המקצר על המאריך. ומשבלי הלקט [סי' קנה] מביא עוד טעם מפני מעשה שהיה בחסיד אחד שבירך ברכת המזון והיה סכין מונח על השלחן, וכשהגיע לברכת בונה ירושלים מגודל הצער לקח הסכין ותקעו בבטנו, ועל כן נוהגים לסלק הסכין בשעת ברכת המזון, ובהשקפה ראשונה תמהתי אז על הבאת טעם זה שהוא מוזר בעינינו, כי רחוק הוא ממנו ומהמונינו.

אמנם אחרי העיון חזרתי בהם משום תרתי דאית ביה: הראשונה, שאכן ראוי לנו לדעת כי פעם היו אנשים במדרגות מופלגות כאלו, שצערם על צער השכינה היה גדול עד למאוד, עד כדי סכנת נפשות, ושניה בה יאמר, שבזה שלומדים אנו סיפור כזה, נתעורר לב האדם אל בוראו להצטער בצער השכינה ולבקש באמת על בנין ירושלים בברכת ובנה ירושלים בעומק הלב, והטעמים האלו היה לי למשיב נפש.

אבלות כנגד שמחה

ובינו נא זאת, כי מה נורא הדבר הזה ששכחנו העיקר שנמצאים אנו בגלות, ולכן על האדם לעורר את עצמו להפעיל הלב לבכות על חורבן בית המקדש וירושלים, ועל השכינה השרויה בצער, כי בדבר הזה יזכה האדם להגיע לדביקות בה', ולפעול הרבה לקירוב הגאולה, שהרי בזה הוא מוכיח שחסר לו איזה דבר, וכל תקוותו ומשאלתו הוא שיקרב הקב"ה את הגאולה במהרה, וירוויח שטרא

מי שמתאבל על החורבן סימנא מילתא היא שלבו לב יהודי

וגדולי ישראל הרחיבו מאוד בענין זה של טהרת הלב ופנימיות ההרגשה. וכבר אמר השרף מקאצק כי מי שאינו יודע להתאבל על חורבן בית המקדש, עליו להתאבל על חורבן עצמו. וידוע מאמר העולם כי היצר הרע רודף אחר האדם להרגו, ומכך שאין האדם צועק מפחד יראתו, סימן הוא לנו שהיצר כבר הרגו... וכך הייתה העבודה בימי קדם.

התפלל יותר מפעמיים על יד הכותל המערבי משום שצערו היה כה גדול, עד כי כאשר היה שב לביתו משם, היה נופל ומתעלף מרוב תוגה וצער. ואף כשהיה רואה את הכותל מרחוק היו זולגות מעיניו דמעות מרוב צער ויגון.

והננו מבקשים מאת ה' צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאומך יהודה וישראל, ויעזור השי"ת שיתהפכו הימים האלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים בהתגלות כבוד מלכותו ית' בבנין בית המקדש וירושלים בב"א כן יה"ר.
(קטעים מתוך הקונטרס 'שפת חיים')

וכדי לסבר את האוזן בדבר זה עד היכן הדברים מגיעים, יש לנו ללמוד ממה שאמר ה"חתם סופר" על בחור אחד שלא נתן קולו בבכי בעת אמירת תיקון חצות בשיבת הרמה, שצריך לבדוק אחריו, האם לא נחמץ חלילה. ובדורות שעברו גם אלו שלא נהגו לומר תיקון חצות, היו מראים לפחות את האבלות בדרכים אחרות, וכמו שאמר אחד הצדיקים שבאמירת "ובנה ירושלים" מכוון הוא על תיקון חצות. ואם כך הייתה נראית האבלות בימים עברו, מה נענה אנן אבתריהו. ונפלא הוא להתבונן במה שמספרים כי הגאון רבי יהושע לייב דיסקין בכל ימי שהותו בירושלים לא

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע כשהחרש לא שומע אזי האילם לא פותח את פיו?

גיטין דף עא

ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו

מזידיטשוב זי"ע כי פלוני רודף אותו עד חורמה ומציק לו ביותר. ענהו הרה"ק, לכל חבל יש שני ראשים, בכדי למתוח את החבל יש למושכו משני קצוותיו - שני אנשים משני הקצוות, ואם יעזוב אחד מהמושכים את החבל, לא ימתח החבל יותר, ולא עוד אלא שהמושך מאידך גיסא יפול אחור, כן גם עתה, אם תחדל מלענות ליהודי זה הרודף אותך ותתעלם ממנו כליל, הרי זה כמי שעזבת את קצה החוט וחרברך יפול וילך ממך מאליו ...

(באר הפרשה)

נאמר בתהלים (לח יב) 'ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו', וצרך להבין מדוע פתח בלשון נוכח וסיים בלשון נסתר, היה לפסוק לומר 'ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא אפתח פי'. אלא, כי אכן 'לא אשמע' מדבר על הנרדף - אם הוא יעשה את עצמו כמי שאינו שומע, וישתוק בשעה שחברו מבזהו ושופך עליו קיתון של רותחין, זוכה עי"ז שהרודף 'לא יפתח פיו' יותר בכדי לצערו, והדבר בדוק ומנוסה, והנסיון מוכיח.

פעם בא יהודי לתנות את מכאובו לפני הרה"ק רבי צבי הירש

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מותר לכרוך ספרי קודש בכריכה שיוצרה לצורך ספרי חול?

נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות ממנו חפץ של קדושה, והמנהג להקל. וחפץ של מצוה או חפץ המשמש למצוה - כגון טלית ונרתיקה - מותר לעשותם מחפץ ששימש לצורכי חולין.
[שו"ע קנג, כא, ומשנ"ב קא רקג; בו"מ דרשו, 119, 120 ו122]

אין להסב חפץ של חולין לחפץ של קדושה, כגון המפה שעל גבי הבימה, או כריכת ספרי קודש. ואם מדובר בחפץ שיוצר לצורכי חולין אך טרם השתמשו בו - נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות ממנו תשימש קדושה. ואף כשישנה את צורת החפץ -

אדם המתפרנס ממכירת כלבים - האם ניתן לקבל ממנו תרומה לבית הכנסת?

אסור להשתמש בו בבית הכנסת. ואם מכרו את החפץ ותרמו את תמורתו לבית הכנסת, או שבכסף שהתקבל במכירת כלב רכשו חפץ כלשהו ותרמוהו - ניתן לקבל את התרומה.
[שו"ע קנג, כא, משנ"ב קד, קו, קז וקי, וביה"ל ד"ה אסור]

בהמה שניתנה כשכר למעשה עבירה, או ששימשה כתמורה לכלב בעיסקת חליפין, אסורה בהקרבה. ובדומה לכך, אסור חכמים לקבל תרומה לבית הכנסת חפץ ששימש לדברים אלו; ואם הוקדש חפץ כזה לבית הכנסת, יתכן שחלה עליו קדושה, אך

'בעל קורא' שחלה והבריא לאחר מספר שנים - האם שב לתפקידו?

שהחליפו לתפקיד מכובד כלשהו. ואם חלפו מספר שנים מאז שעזב את משרתו - יש אומרים שאינו שב למשרתו; יש אומרים ששב באופן חלקי לצד זה שהחליפו; ויש שהסתפק בדבר.
[משנ"ב קנג, קטו; בו"מ דרשו, 131]

אדם הנושא משרה ציבורית כלשהי - כגון רב בית הכנסת או 'בעל קורא' - וחלה, או נאלץ לעבור דירה לתקופת מה, וכיוצא בזה, ומינו אחר תחתיו - לכשיבריא, או ישוב להתגורר במקום, הריהו שב למשרתו. ובמשרות מסוימות - יש למנות גם את זה

* כפי המקובל בימינו, אדם המעמיד חפץ כלשהו לרשות בית הכנסת, דעתו לתתו במתנה לציבור, אולם אם מדובר בספר תורה - דעתו שהספר ישאר בבעלותו.
* אם נמצא אצל אדם לאחר פטירתו חפץ שכתוב עליו שייך לאדם מסוים, מניחים שאין החפץ שייך לאותו אדם, וכתב כן רק כדי להסתיר את עושרו מעיני הבריות.
* אם נמצא אצל אדם לאחר פטירתו חפץ שכתוב עליו שהוקדש לבית הכנסת וכדומה - יש אומרים שדינו כנ"ל, אך יש אומרים שבמקרה זה אין להניח שכתב כן רק כדי להסתיר את עושרו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

אתה באמצע תפילת שמונה עשרה והגיעו לברכת כהנים - האם צריך להפסיק ולהקשיב?

הברכה; ולכל הדעות לא יענה אמן על ברכת המצוה "לברך את עמו ישראל באהבה". וכן הש"ץ, שגם הוא באמצע תפילת שמונה עשרה - אם מקריא מתוך סידור כדן, כך שעניית אמן לא תגרום לו לבלבול, יענה אמן על פסוקי הברכה, ולא על ברכת המצוה. [שו"ע קכח, יט, משנ"ב עא, ושעה"צ סב; וראה שם סא; ב"מ דרשו, 81]

העומד באמצע תפילת שמונה עשרה כשהגיעו לברכת כהנים - נחלקו הפוסקים אם צריך להפסיק ולהקשיב לברכה. ואם הגיע יחד עם הש"ץ לסיום ברכת 'מודים' - לכל הדעות עליו להפסיק ולהקשיב לברכת כהנים; (ויש אומרים שאף באופן זה אין זו חובה, אלא רשות). ונחלקו הפוסקים אם יענה 'אמן' על פסוקי

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il